

NÉV- ÉS TÁRGYMUTATÓ

A

- Abélard, Pierre 176
Adkins, W. H. 30, 47
Ágoston, Szt. 11, 85, 173
akarat 306
 - jó akarat 269-270, 288, 340
 - szabadsága 113, 201
Alambert, Jean Le Rond d' 257
alázatosság 122, 174
al-Ghazali 11
Allestree, Richard 244
altruizmus 262, 323
Antiszthenész 153
Anzelm, Szt. 172-173
apatheia 160, 163
Aquinói Tamás 11-12, 173-176, 181, 184-185, 213
Arisztipposz 153
Arisztotelész 11, 13, 17, 19-21, 28, 48- 49, 52- 54, 86-87,
 96-130, 135-136, 145, 147-151, 154, 159, 173-175,
 189-190, 208, 212-214, 253, 273, 280, 285-288, 291,
 302, 318
arisztotelizmus 20-21, 173, 175, 184-185, 364
Ashley, Antony 231

aszketizmus 176, 283
 ataraxia 163
 Aubrey, John 189, 196
 augusztinizmus 177
 Austen, Jane 144
 Ayer, A. J. 27, 39-40, 349-350, 353

B

barátság 125
 bátorság 74, 106, 110, 121-122, 158-159, 288, 360
 Beattie, James 251
 becsületesség 122, 186
 beleegyezés elmélete 228-229
 Bentham, Jeremy 26, 320-328, 337-338
 Bernstein, Eduard 298
 bizonytalanság 154
 Blackstone, Sir William 322
 Bloy, Léon 164
 boldogság 96, 99-100, 101-103, 202, 238-239, 273-275,
 289, 325-328
 - boldogság és erény kapcsolata 69, 99-100, 153-157,
 169, 175, 238-239, 273-275, 365
 Borgia, Cesare 186, 311
 Boswell, James 243
 bölcsesség 74, 105
 Bradley, F. H. 335-339, 341, 366
 Brown, John 285
 Brown, Thomas 251
 Burke, Eduard 266, 313-317
 burzsoá társadalom 295
 Butler, Joseph 12, 234-237, 239-240, 274
 bűn 70, 100, 106-107, 117, 158, 179-180, 360
 - eredendő 258, 260, 266
 - és megigazulás 179
 büntudat 207

C

Caird, Edward 178
 cambridge-i platonisták 230-231
 Carlyle, Thomas 178, 259
 Carritt, E. F. 330, 348
 cél 120-121, 126-127, 279
 - és eszköz 186-187
 Chmielewski, Adam 7
 Cicero, Marcus Tullius 154
 cinikusok 153-154, 157
 Collingwood, R. G. 142, 349-350
 Constant, Benjamin 274
 Cromwell, Oliver 215, 218-219, 226
 cselekedet l. tett

D

De Quincey, Thomas 318
 Defoe, Daniel 216-217
 demokrácia 81-82, 190, 227, 266
 Descartes, René 252, 268
 Dewey, John 347-348, 350, 353
 Diderot, Denis 256-258
 diggerek 214, 218-219
 Diogenes Laërtius 153-154, 160
 Durkheim, Emile 164, 252

E

egyenlőség 170-171
 egyenlőtenség 171, 260-261
 együttérzés l. részvét
 Eichmann, A. 290
 elit 150
 ellenreformáció 185
 előítélet 315, 317-318
 élvezet 83, 99, 126-129, 322-325

- emberi jogok 314
- emberi természet 158, 174, 201, 213–214, 259–260, 307
- emotivizmus 40, 350, 352, 355, 357–358, 362–365
- engedelmesség 166–168, 194, 195, 258, 272
- epikureizmus 152, 154, 157, 160–161, 163
- érdem 180
- erény 32–35, 37, 51–52, 70, 74, 93, 104–106, 131, 159–160, 169, 174, 208, 287–288, 289
- erkölcsi erények 105
 - észbeli erények 105
 - keresztény erények 122
 - mesterséges erény 248
 - és boldogság kapcsolata 69, 99–100, 153–157, 169, 175, 238–239, 273–275, 365
- erkölcs 132, 160–161, 280, 290–291, 297–298, 305, 309–310, 336
- igazolása 132
 - keresztény 165–166
 - és politika 264
 - vallásos 168–170, 215
- erkölcselemélet l. erkölcsfilozófia
- erkölcsfilozófia 11, 18, 22, 24, 25, 27–28, 39, 79, 151, 180, 201, 244–245, 268, 322, 334, 342, 369
- erkölcsi
- előírások 166, 250–251, 269
 - erények 105
 - értékelés 148
 - érvelés 234, 237–238, 250, 318, 331, 356–357
 - érzék 231–233, 265
 - fogalmak 24–26, 40, 55–56, 79, 172
 - gyengeség 54, 120–121
 - igazság 230
 - ítélet 40, 203, 212–213, 230–231, 296–297, 310, 350
 - kell 244–246, 275–277, 346–347, 357–358, 359, 362–363
 - környezet 151–152

- követelmények 211-212
- meggyőződések 172
- parancs 272
- predikátumok jelentése 85
- rendszerek 244-245, 269
- romlottság 260
- személyiség 277
- szabadság 275
- szabályok 185, 196, 212, 249, 253
- törvény 159

értékelő

- igazságok 145
- kifejezések 137-141
- predikátumok 38-39

érvelés 114-115, 182

F

fábiánus szocializmus 327

fájdalom 260, 300, 322

Feinberg, Joel 13

felelősség 59, 131

felvilágosodás 256-259, 267

feudalizmus 182, 191

Figgis, J. N. 182

Findlay, J. N. 290

fogalmak

- beszédben 140-141
- elemzése 143
- erkölcsi 24-26, 40, 55-56, 79
- igazságosság fogalma 66-69
- kötelesség 143-145

Foot, Philippa 360

függetlenség 153

G

Galilei 192
 Geach, Peter 360–361
 Godwin, William 316, 318–320
 görög tragédia 150
 Green, G. H. 335–336, 339–341, 366
 Grotius, Hugo 177
 gyakorlat 20, 36, 85, 104, 135–137, 279–281, 291, 333, 357,
 363–364
 gyakorlati szillogizmus 114–115
 gyarlóság l. erkölcsi gyengeség
 gyávaság 106
 gyönyör l. élvezet
 gyűlölet 207
 hajlam 133, 270, 273
 hamis tudat 288–289

H

Hare, R. M. 15–16, 357–361
 hasznosság 247
 hatalom 189, 311
 házasság 172, 300
 hazugság 146, 243
 héber törzsiség 165
 hedonizmus 289, 344–345
 Hegel, Georg Wilhelm 279–298, 299, 301, 303–306, 312,
 335, 366
 Hégésziasz 153–154
 Heine, Heinrich 303–305
 Helvetius, Claude-Adrien 256–258, 267
 Hérakleitosz 36, 77
 heteronómia 273
 hipotetikus imperatívusz 272
 hit mint erény 174
 Hitler, A. 288

Hobbes, Thomas 178-209, 210, 212-213, 214, 220, 223,
 225, 251, 253, 259-260, 262-263, 285
 Homérosz 30-36, 39
 Hume, David 12-13, 22, 114, 218, 233-234, 240-245, 247,
 249-252, 258, 261, 263, 267, 275, 285, 318, 335, 350
 Hutcheson, Francis 233-235, 241
 hűtlenség 249

I

ibn Rushd (Averroes) 12
 ibn Sina (Avicenna) 11
 ideák 78-81, 85-87, 90-92
 ideál 30, 82, 125, 211, 214-215, 283, 312
 igazmondás 110, 122, 145-146, 156
 igazolás 86-87, 179, 254, 299-300
 igazságosság 35, 37-39, 44, 66-69, 74-75, 82-85, 88, 109,
 124, 159, 254-255, 331, 333-334
 ígéret 198, 271
 illúzió 281, 295
 individualizmus 237-238, 252, 280, 289, 361
 individuum 182-184, 187, 291, 301
 intellektualizmus 116-117
 intuíció 314, 349-350
 intuicionizmus 40, 334-335, 349-350
 Ireton, Henry 219-220
 irigység 107-108, 207
 irónia 110
 Isten 93, 164, 166-170, 172, 175-176, 204
 isteni
 - jog doktrínája 191
 - törvény 93, 159
 istenség 157
 iszlám etika 11-12

J

- Jakab, II. 199, 225, 314
 Jézus 10, 121, 171, 273, 293, 308, 310-311
 jó 30, 37, 61, 64-65, 90-91, 96-99, 101-102, 114, 119-120,
 131, 135-136, 309-310, 342-346
 - jó és rossz 24, 58, 60, 62-63, 75, 168, 229-230, 250,
 331, 360
 - mint engedelmesség Istennek 167-168, 175-176
 - mint jóváhagyás 140-141
 - mint választás 140-141
 jóakarát 233, 256, 288
 józan ész 251, 350
 judaizmus 11

K

- Kálvin, János 181
 Kant, Immanuel 267-278, 284-285, 288, 290, 304-306,
 310, 312, 335, 337-338, 340, 349, 359, 365
 kapitalizmus 155, 297
 Károly, I. 317
 kárörvendés 106-108, 307
 kategorikus imperatívusz 272, 275-277, 290, 298, 312
 Kautsky, Karl Johann 298
 kegyelem 175
 Kelsen, Hans 151
 kényszer 111-112
 keresztény erkölcs 165-166
 kereszténység 215-216, 279, 283, 302-304, 309-310
 Keynes, J. M. 351-352
 Khrüszipposz 157-158
 kicsapongás 108
 Kierkegaard, Sören 299-312, 368
 Kleantész 157, 160
 kötelesség 131, 133-134, 143-144, 183, 270, 275, 277, 289,
 321, 325

követelmények 211
 közép fogalma 106–109
 közérdek 148
 közjó 232, 248, 263–264, 319, 336
 közösség 178, 182, 188, 263, 279, 291–292, 363, 366
 kritérium 40, 43–45, 60, 77, 85, 135–137, 139–142, 167–168,
 211–212, 234–235, 272–273, 290–291, 321–323, 326–327,
 330–331, 334, 356–357, 359–361
 – elfogadott 137
 – erkölcsi 167
 – értékelő 140
 – igazságosság kritériuma 43–44
 – kritériumok igazolása 299
 – objektív 77, 139–140
 – racionális 272
 – személytelen 135–136, 139–141
 – ténybeli 360
 – utilitarista 321–323, 326–327, 330–331, 334
 kűrénéiek 153–254, 157

L

Lajos, XVI. 316–317
 Lawrence, D. H. 117, 119, 352
 Leaman, Oliver 12
 legitimáció 198–199, 222–223
 lélek 73–75, 104–105
 lélek békéje 160
 lelkiismeret 235–236, 264
 levellerek 215, 218–219
 Locke, John 221, 224–231, 313, 318, 335
 Logosz 157–158
 Luther, Martin 178–209, 304, 310

M

Machiavelli, Niccolo 178–209

magatartás 26–27, 47, 86–87, 131
 – vallásokban 165
 Maistre, Joseph Marie de 266
 Malebranche, Nicholas de 242
 Mandeville, Bernarde 232–233, 235
 Mann, Thomas 312
 Marcus Aurelius 9, 163
 Marx, Karl 279–298, 364, 366, 368
 megfontoltság 113–115, 117–119, 131, 159
 megváltás-elmélet 173
 meggyőzés 58–59, 85–86
 mértékletesség 74, 110, 159
 Miklós cár 317
 Mill, James 323
 Mill, John Stuart 285, 323, 345
 Miltiadész 63
 Milton, John 217
 mítosz 36, 164
 Montesquieu 242, 252–258
 Mooney, Edward 16
 Moore, G. E. 22, 329, 342–352, 354
 morális gyengeség 120
 More, Henry 230
 Moses Maimonidész 11
 motívum 168, 192, 197, 199–200, 234, 288, 307

N

nagylelkűség 187, 288
 nemes becsvágyú ember 123–124, 125
 nevelés 79–80, 90, 92–93, 259
 Newton, Sir Isaac 267–268
 Niebuhr, Reinhold 266
 Nietzsche, Friedrich Wilhelm 305, 308–312
 Novalis 204

O

Oberdiek, Hans 13, 16–17
 Ockham, William 176
 okosság 118–119
 Overton, Richard 220–221, 224, 226

Ö

öncélúság 129
 önérdék 69, 262, 307
 önérvényesítés 69
 önismeret 207, 209
 önkényuralom 82
 önmagával beérés 153–154
 önmegőrzés 192
 önös motívum 197
 önszeretet 12, 171, 250–251, 260, 262–263
 öntökéletesítés 266
 öntudat 182
 önzés 240, 262
 – értelmes önzés 235–236
 őszinteség 186

P

Paine, Tom 313–314
 Pál, Szt. 170–172, 181, 196, 261, 310, 324
 Paley, Archdeacon William 239–240
 paternalizmus 278
 Periklész 58, 63, 191
 pesszimizmus 266, 308
 Platón 57–65, 66–87, 88–95, 100–101, 104–105, 110, 126,
 128–129, 132, 135–137, 145, 147–150, 152, 154, 159,
 173, 178, 188–189, 212, 230, 237, 257, 280, 291, 305–
 306, 349
 Plehanov, G. 204

polisz 20, 96, 148–151, 160, 174–175, 182, 189, 279, 291,
292
politika és erkölcs 188
politikai
- autoritás 198–200
- követelmények 211
- rebellió 185
- szabadság 285
Polübiosz 162
Popper, Karl 67
pozitív jog 221–122
preskriptivizmus 357, 359
Price, Richard 145, 249, 251, 314, 335
Prichard, H. A. 132–134, 348–349
puritanizmus 215

R

rabszolgaság 170
racionalitás 103, 105, 116–117, 284
Rainborough, Thomas 219–220, 224
Reid, Thomas 251
relativizmus 145, 254–256
remény 174
részvét 106, 150, 260, 307–308
Ross, Sir David 348–349
rossz 24, 34, 40, 106, 158, 242–243, 260
Rousseau, Jean-Jacques 217, 258–266, 269, 315, 335, 339
Russell, Bertrand 116

S

Santayana, George 27
Sartre, Jean Paul 368
Schlier, Heinrich 10
Schopenhauer, Arthur 305–308
Seneca, Marcus Anneus 159, 163

- Sidgwick, Henry 8, 12, 22-23, 334-335
 Sirat, Colette 11
 Smith, Adam 217, 240, 250-251
 Spencer, Herbert 309, 345
 Spinoza, Baruch 178-209, 210, 304
 Stevenson, C. L. 350, 353-356
 Steward, Dugald 251
 Strauss, D. F. 293
 szabadság 58, 179, 201-202, 206-209, 218, 224, 258
 - akarat szabadsága 201-202, 284-287, 291, 293-296
 - erkölcsi 275
 - politikai 201-202
 szabály 156-157, 331-333
 - betartása 157
 - igazmondás szabálya 156
 - szabályok és célok 155-157, 364-365
 szándék 97, 159, 269-70, 277, 288
 szégyenletes 60
 személyiség 105
 szemrehányás 111
 szent 164
 szenvedély 206
 szerelem 300
 - hetero- és homoszexuális 89
 szeretet 174
 szerződés 46, 182, 193-194, 197-198, 222-223, 226, 260-261
 Szimonidész 39
 szimpátia 247, 250
 szkepticizmus 283
 szofisták 42-48
 szokás 36-38, 44-45, 159
 Szókratész 42-56, 57-87, 88-95, 96-130, 152, 154, 324
 sztoicizmus 152, 154, 157-162, 282
 szuverenitás 190

T

- tabu 134
- takarékosság 109, 118
- tapasztalat 268
- társadalmi rend 188–189, 264, 266, 293, 297
- teizmus 167, 177
- tény és érték 31, 182–183, 356, 365
- tényállítások 205–206
- ténypremisszák 245
- teológia 176–177, 237, 239–240
- természetes jogok 220–224
- természeti ember 46–48
- természeti törvény 174–175, 193
- természettörvény 271, 321
- tett 113–115
 - akaratlagos 111–112
 - akaratlan 111–113
 - emberi 133
 - mint konklúzió 117
- Theognisz 29, 34–35
- Thukidüdesz 39
- tiszteletre méltó 60
- Tolsztoj, Leo 119
- Tucker, Abraham 239–240
- tudás 52–54, 76, 268, 347
- tudatlanság 111–113
- tulajdon 218, 220–221, 225–228

U

- Újszövetség 166, 172, 293
- unalom 300
- uralom 193
- utilitarizmus 252, 298, 330–335

V

- vágy 62-64, 73, 89-90, 149-150, 259-260, 279, 281
- fogalma 62
- vágyak konfliktusa 73-74
választás 15-19, 64, 73, 100, 102-103, 106, 108, 113-114,
117, 140-143, 146-147, 156, 184-185, 188, 300-303,
323, 357-359, 365-368
vallás 161-165, 204
vallásos erkölcsiség 168-170, 215
vélekedés 76, 115
vérfertőzés 241
vétek l. bűn
Vico, Giovanni 252-253
világi hatalom 180, 185
viselkedés l. magatartás
Voltaire, François 258

W

- Warnock, May 359
Weber, Max 252, 284
Whichcote, Benjamin 230
Winch, Peter 17, 19
Wittgenstein, Ludwig 75, 321
Wollaston, William 12-13, 242-243
Wollstonecraft, Mary 318

Z

- Zénon 157